

Zajednička izjava predsjednika i visokih predstavnika parlamenata država sudionica Inicijative triju mora

Mi, predsjednici i visoki predstavnici parlamenata država sudionica Inicijative triju mora, okupljeni na Parlamentarnom summitu Inicijative triju mora u Zagrebu, u Hrvatskoj,

Pozdravljajući sudjelovanje strateških partnera Inicijative – Europske komisije, Španjolske i Turske, kao i pridruženih država sudionica – Albanije i Ukrajine; te posebnih gostiju summita koji predstavljaju Azerbajdžan, Europski parlament, Parlamentarnu skupštinu NATO-a i Parlamentarnu skupštinu Unije za Mediteran, kao i diplomatskih predstavnika Češke Republike, Njemačke, Japana, Crne Gore, Republike Moldove i Sjedinjenih Američkih Država,

Svjesni sve složenijeg globalnog sigurnosnog okruženja, popraćenog nestabilnošću energetskega sektora, osjetljivošću opskrbnih lanaca, pojačanim tehnološkim suparništvom i produbljenom gospodarskom konkurencijom,

Podsjećajući na rezultate prvog Parlamentarnog foruma Inicijative triju mora u Tallinnu (2021.) i drugog Parlamentarnog foruma u Rigi (2022.), koji su istaknuli ulogu parlamenata i parlamentarne diplomacije u ostvarivanju ciljeva Inicijative te u podizanju njezine vidljivosti među našim građanima;

Potvrđujući odgovornost koju parlamenti imaju u doprinosu širim ambicijama Inicijative triju mora (3SI):

- pohvaljujemo dodanu vrijednost 3SI u jačanju kohezije, konkurentnosti i otpornosti regija Jadranskog, Baltičkog i Crnog mora, kao i Europske unije (EU) u cjelini,
- naglašavamo važnost daljnjeg jačanja transatlantskih odnosa i suradnje, osobito u područjima energetske sigurnosti i tehnologije,
- izjavljujemo da smo spremni istražiti mogućnosti povezivanja Inicijative s drugim međunarodnim strateškim projektima povezanosti, poput Gospodarskog koridora Indija–Bliski istok–Europa (IMEC) i Transkaspiskog međunarodnog prometnog koridora, kao i za daljnje oblike suradnje usmjerene na ostvarenje ciljeva Inicijative,
- ističemo ulogu Inicijative u poticanju ulaganja i inovacija u regiji 3SI i šire,

- naglašavamo potencijal 3SI za doprinos uspjehu politike proširenja EU-a, uključujući kroz konkretnu, projektno usmjerenu suradnju između država članica EU-a i zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u,
- snažno osuđujemo rusku agresiju na Ukrajinu, ponovno potvrđujemo našu nepokolebljivu solidarnost s narodom Ukrajine, našu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine te postizanju sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira utemeljenog na načelima Povelje UN-a i međunarodnog prava,
- naglašavamo potporu koju 3SI može pružiti procesu obnove Ukrajine i integraciji njezinih strateških gospodarskih sektora u europske infrastrukturne mreže.

Nadalje, *shvaćajući* da dugoročni uspjeh 3SI ovisi o njezinoj sposobnosti da učinkovito pretoči svoje ciljeve u veću koheziju, konkurentnost i otpornost Europske unije,

Naglašavajući ulogu parlamenata u poticanju zakonodavnog i regulatornog usklađivanja te smanjenju administrativnog opterećenja, čime se olakšava učinkovitija suradnja unutar regije 3SI,

Podsjećajući na odgovornost zakonodavaca u donošenju nacionalnih proračuna, kojima značajno doprinose uspješnoj provedbi prioritarnih projekata Inicijative,

Ostajemo predani podupiranju dugoročnih ciljeva Inicijative i jačanju njezine parlamentarne dimenzije, između ostalog, ulaganjem daljnjih napora u:

- osiguravanje redovitog održavanja parlamentarnih sastanaka na visokoj razini u okviru 3SI,
- promicanje suradnje između pojedinih nacionalnih parlamentarnih tijela (npr. odbora, pododbora, parlamentarnih radnih skupina) ili korištenje drugih mehanizama koji osiguravaju usklađeno i redovito parlamentarno razmatranje s ciljem sadržajnije međuparlamentarne suradnje unutar 3SI,
- razmjenu najboljih praksi o zakonodavnim okvirima, regulatornom usklađivanju ili mehanizmima parlamentarnog nadzora, kada se to ocijeni korisnim,
- produbljivanje odnosa, na nacionalnoj razini, s uredima predsjednika i/ili vladama koje aktivno sudjeluju u radu Inicijative,
- istraživanje novih oblika suradnje s drugim institucijama i stručnjacima, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kao i s poslovnom i investicijskom zajednicom,

- podizanje javne svijesti o 3SI kroz komuniciranje njezine dodane vrijednosti građanima, poticanje informirane javne rasprave i povećanje njezine vidljivosti u svim državama sudionicama.

Stoga, *posvećeni* unapređenju sveukupnog strateškog parlamentarnog angažmana u okviru 3SI, te

Očekujući da će rezultati Zagrebačkog parlamentarnog summita pridonijeti kvaliteti rasprava i ishodima Summita šefova država i vlada Inicijative triju mora u Dubrovniku, 28. i 29. travnja 2026. godine,

Potvrđujemo svoju spremnost da u daljnjem razvoju Inicijative ostanemo aktivni, odgovorni partneri koji surađuju i usmjereni su prema budućnosti, na dobrobit svih građana koje naši parlamenti predstavljaju.

Usvojeno u Zagrebu, 25. ožujka 2026. godine te podržano od strane parlamenata pridruženih država sudionica Inicijative triju mora – Albanije, Republike Moldove, Crne Gore, Ukrajine i Turske, kao strateškog partnera Inicijative.